

Kvankam iu kiu tute ne scias la vorton pli verŝajne uzus *samvalora*, tamen *egaivalora* estas tute taŭga.

Resume mi do opinias, ke pri ĉiu pruntraduko oni esploru, ĉu ĝi taŭge vortigas la deziratan signifon sen perfortado de la signifoj de siaj eroj.

Se ĝi ne taŭgas, oni povas anstataŭigi ĝin per 1) transpreno de la origina (ofte latinida) vorto, aŭ de taŭga vorto el alia lingvogrupo; 2) laŭsignifa traduko per aliaj esperantaj vortoj, aŭ se tute nenio alia taŭgas, 3) uzo de la pruntraduko kun la afikso *-um-*.

Preskaŭ-Homonimoj.

En nia lingvo troviĝas multaj vortoj kiuj diferencas nur laŭ unu litero. Ekz. *ŝarĝi* varojn en ŝarĝ-aŭtomobilon, *ŝargi* pafilon. Tia metodo de diferencigado de vortoj ŝajnas al mi ne tre taŭga: ĉar la diferenco inter la vortoj estas tiom eta, oni emas intermiksadi ilin. Se diferencigo laŭ formo estas vere necesa, plej efika estas uzado de tre diferencaj vortoj, ofte eĉ el diversaj lingvogrupoj. Tiel oni kelkfoje diferencigis nacilingvajn homonimojn; ekzemple angle „you are *right*” = „vi estas *prava*”; „that result is *right*” = „tiu rezulto estas *ĝusta*”; „the *right* hand” = „la *dekstra* mano”; „the *right* to live” = „la *rajto* je vivado”; (laŭvice slavida, du latinidaj kaj ĝermanida vortoj).

Ofte oni povas ankaŭ diferencigi etimologie parencajn radikojn diverssignifajn pere de kvazaŭ-afiksoj (situo - situacio; labor-ejo - laboratorio; instituto - institucio, k.s.).

Sed ofte oni povas sendanĝere forstreki la diferencon kaj do fari verajn homonimojn. Oni povus diri *ŝarĝi* por „ŝarĝi” kaj „ŝargi”, pro tio ke ĝenerale oni mencias aŭ jam scias *kion* oni „ŝarĝas”. Evidente, tamen, oni faru tion nur se la signifoj estas tre similaj; ne estus rekomendinde tiel forigi ekz. la diferencon *stel’/ŝtel’!*

362.13 : 378(001) (494)

SANATORIO UNIVERSITATA INTERNACIA.

Karaj amikoj esperantistaj,

Vi certe jam scias ke mi decidis, kiel ĝenerala direktoro de la Sanatorio Universitata Internacia¹⁾ kaj de ĝia studada vivo, ke konstanta instruado de Esperanto funkciu en la nova institucio kaj ke ĉiuj ĝiaj gastoj kiuj ne povus interkompreniĝi per la kelkaj lingvoj instruotaj, kaj same ankaŭ la saniga kaj cetera oficistaro, estu devigataj lerni kaj uzi Esperanton.

Mi estas feliĉa ke mi povas kontribui al la disvastigado de la genia lingvo de Zamenhof, utiligante ĝin samtempe por pli rapida kaj pli bona komprenado inter la reprezentantoj de ĉiuj nacioj, kiuj venos regajni la sanon en tiu nova hejmo de sanigado, de alta kulturo kaj de kunlaborado internacia.

¹⁾ Solene fondita la 6an de junio 1952.

Se mi povis fari tiun decidon, tio estas dank’ al la instigo de mia admirinda amiko s-ro Henriko Fischer en La Tour de Peilz, (Svislando), membro de la Akademio de Esperanto, kiu krome bonvolas preni en siajn manojn la realigon de la menciita programo kaj jam de nun komencis la formadon de la elementoj ŝarĝotaj per la instruado kaj la aplikado praktika de Esperanto.

La tutpretigado de la Sanatorio Universitata Internacia daŭros ankoraŭ kelkan tempon pro la granda laboro kiun ĝi necesigas, sed mi estas certa ke mi trovos flanke de viaj gruparoj tiun apogon kiun mi bezonas por plenumi mian grandan taskon, la servadon al la Universitato, al la interhoma frateco kaj al la Paco. Mi dankas tutkore al tiuj inter vi, kiuj rapidis certigi min jam de nun, ne nur pri ilia varma simpatio sed ankaŭ pri ilia aktiva kunhelpado. Illa aprobo fortigis mian kuraĝon kaj mian fidon pri mia agado.

Atendante la plezuron de baldaŭa interrilato, mi ripetas, karaj amikoj esperantistaj, la certigon de miaj sinceraj korsentoj.

Doktoro Louis-C. Vauthier

Unua pioniro de universitataj sanatorioj

Fondinto kaj direktoro de la Sanatorio Universitata Svisa

Iniciatinto de la Sanatorio Universitata Internacia.

Leysin, Sanatorio Universitata Svisa, februaro 1953.

019.941

(048.1)

BIBLIOGRAFIO KAJ RECENZOJ.

I. *Seriŝev*, *Kvara Dimensio de Spaco* (manuskripto).

115

La Redaktoro, ricevinte tiun ĉi manuskripton, petis min tralegi ĝin kaj diri pri ĝi mian opinion. La proks. 140-paĝa maŝinskribita libro, kies aŭtoro, rusa pastro, nun loĝas en Aŭstralio, mallonge mencias en sia antaŭparolo la rilatojn inter la pritraktota temo kaj natursciencoj, matematiko, filozofio kaj eĉ religio. Post mallonga ĉapitro pri „spaco kaj tempo” la aŭtoro per la metodo de matematika analogiado pritraktas spacojn de unu, du kaj tri dimensioj. Laŭanalogie daŭrigante li diskutas ankaŭ la kvardimensionian spacon. Kelkfoje li donas interesajn rezonadojn kaj figurojn. Ekz.. kiel oni povas disfaldi kubon en ebenon, akirante fig. 1, tiel oni povas ankaŭ „disfaldi” la 4-dimensian analogiaĵon de kubo, la „tesarakton” aŭ „bikvadraton”, en 3-dimensian spacon, akirante la ok-kub-aĵon de fig. 2. Per multaj rezonadoj

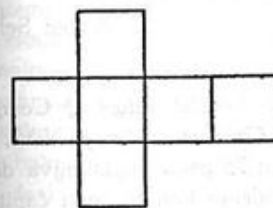

Fig. 1.

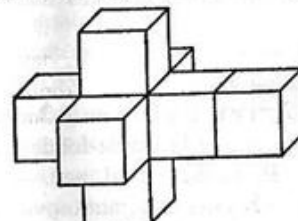

Fig. 2.